

Stanowisko Zespołu Ekspertów Polskiego Towarzystwa Ginekologicznego **w sprawie zastosowania daryfenacyny, selektywnego blokera receptora muskarynowego klasy M₃ w leczeniu objawów zespołu pęcherza nadreaktywnego**

Zespół Ekspertów:

prof. dr hab. Jan Kotarski
prof. dr hab. Marek Kulikowski
prof. dr hab. Tomasz Paszkowski
prof. dr hab. Tomasz Rechberger
prof. dr hab. Marek Spaczyński
prof. dr hab. Jacek Suzin
dr n. med. Jacek Tomaszewski

Epidemiologia zespołu pęcherza nadreaktywnego

Pęcherz nadreaktywny (OAB – *overactive bladder*) jest schorzeniem wielobjawowym, na który składają się parcia naglące z lub bez epizodów nietrzymania moczu (NM), zazwyczaj ze zwiększoną częstością mikcji i nokturią [16, 23].

OAB wywiera negatywny wpływ na różnorodne sfery życia pacjentów: funkcje rodzinne i społeczne, pracę zawodową, aktywność codzienną, seksualną, fizyczną oraz emocje. Pogorszenie jakości życia związane z OAB jest zdecydowanie gorzej postrzegane niż dolegliwości związane z innymi schorzeniami ogólnoustrojowymi, np. cukrzycą. Jedynie ciężka depresja wywiera bardziej negatywny wpływ na sferę emocjonalną i odczucia dotkniętych chorobą pacjentów [7, 36, 37].

W Europie około 16,6% populacji kobiet i mężczyzn powyżej 40 roku życia zgłasza dolegliwości związane z OAB. Zbliżoną częstość występowania schorzenia (16,5%) odnotowano w USA. OAB dotyczy częściej kobiet (14-40,5%) niż mężczyzn (4,6-15%) [10, 23, 36, 41].

Najczęściej zgłaszanym objawem jest zwiększona częstość mikcji, następnie parcia naglące i wreszcie nagląca postać nietrzymania moczu, na które uskarża się odpowiednio 85%, 54% i 36% chorych. Częstość występowania OAB wzrasta z wiekiem pacjentów i dotyczy ponad 30-40% populacji kobiet starszych po 75 roku życia [26, 37].

W odczuciu pacjentów cierpiących na OAB parcia naglące są objawem postrzeganym jako najbardziej uciążliwy.

Skuteczne leczenie tej dolegliwości jest kluczem do uzyskania pożądanego efektu klinicznego i wysokiej akceptacji terapii ze strony pacjenta [7, 37, 41].

Farmakologiczne metody leczenia zespołu pęcherza nadreaktywnego

Postępowaniem z wyboru w leczeniu objawów pęcherza nadreaktywnego jest zastosowanie preparatów o działaniu antycholinergicznym. Blokują one przewodnictwo przywspółczulne na poziomie receptora muskarynowego, co zmniejsza lub znosi skurcze nadreaktywnego wypieracza w fazie napełnienia i gromadzenia moczu [15, 41].

Tabela I. Czynniki mogące zaburzać funkcję pęcherza moczowego.

Ginekologiczne	• atrofia
	• ciąża
Urologiczne i uroginekologiczne	• ucisk na pęcherz z zewnątrz przez np. mięśniaka lub guz przydatków
	• infekcja dróg moczowych
	• kamica pęcherza moczowego <i>carcinoma in situ</i> , rak pęcherza
	• przewlekłe zapalenie pęcherza
	• zapalenie śródmięszowe
Psychologiczne	• popromienne uszkodzenie pęcherza moczowego
	• nawykowy częstomocz
Ogólnomedyczne	• nadmierne przyjmowanie płynów
	• cukrzyca
	• choroby neurologiczne
Związane z przyjmowaniem leków	• niedoczynność tarczycy
	• diuretyki
	• antydepresanty
	• anksjolityki
	• leki przeciwnadciśnieniowe
	• leki przeciwbólowe
• narkotyki	

Empiryczną podstawą terapii antymuskarynowej jest obecność białek receptorowych klasy M₂ (70-80%) i M₃ (20-30%) w komórkach mięśnia wypieracza pęcherza moczowego [41].

Warunkiem rozpoczęcia farmakoterapii jest wykluczenie innych przyczyn mogących zaburzać funkcję pęcherza moczowego [23, 41]. (Tabela I).

Skuteczna terapia OAB to, z klinicznego punktu widzenia, uzyskanie właściwej równowagi pomiędzy redukcją dokuczliwych objawów schorzenia a niepożądanymi efektami kuracji generowanymi przez leki. Klasyczne leki antycholinergiczne zmniejszają częstość epizodów nietrzymania moczu i całkowitą liczbę mikcji o 0,6 dziennie oraz zwiększają całkowitą pojemność pęcherza moczowego o ok. 54cm³, co z perspektywy lekarza jak i pacjenta jest dalekie od oczekiwań pod względem efektywności klinicznej terapii. Działania uboczne obserwowane po zastosowaniu nieselektywnych (tolterodyna, oxybutynina, trospium, vamicamid, propiveryna) antagonistów receptora muskarynowego (suchość w jamie ustnej, zaburzenia widzenia, zaparcia, senność, upośledzenie funkcji poznawczych) są przyczyną zaprzestania terapii przez ponad połowę leczonych kobiet (82%) już po 6 miesiącach terapii, pomimo ich pozytywnych opinii co do jej efektywności (75% pacjentek) [15, 19, 36].

Z tego względu istnieje potrzeba poszukiwania nowych metod w leczeniu OAB, gdzie istotnej redukcji objawów ubocznych będzie towarzyszyć wysoki potencjał terapeutyczny.

Nowoczesne preparaty antycholinergiczne działające wybiórczo na pęcherz moczowy (selektywność narządową) oraz receptory M₂ i M₃ (selektywność receptorowa) wykazują korzystny profil efektywności klinicznej i są lepiej tolerowane przez pacjentki w porównaniu do terapii klasycznymi lekami o działaniu mieszanym [1, 4, 36, 41]. (Tabela II).

Tabela II. Dystrybucja receptorów muskarynowych i objawy niepożądane związane z ich blokowaniem [39].

Narząd docelowy	Typ receptora muskarynowego	Efekt związany z blokowaniem receptora
Żrenica / Ciało rzęskowe	M ₂	Zaburzenia widzenia
Gruczoł łzowy	M ₃	Wysychanie spojówek
Ślinianki	M ₃	Suchość jamy ustnej
Serce	M ₂	Tachykardia
Przelyk/Żołądek	M ₂	Dyspepsja
Jelito grube	M ₂	Zaparcia
Pęcherz moczowy	M ₂ , M ₃	Zaleganie moczu
OUN	M ₁ , M ₂ , M ₄ , M ₅	Zawroty głowy, senność, zaburzenia pamięci, zaburzenia percepcji, osłabienie funkcji poznawczych

Tabela III. Preparaty farmakologiczne stosowane u chorych z parciami nagłącymi (bez i z nietrzymaniem moczu) – modyfikacja wg zaleceń ICS [41].

Poziom wiarygodności danych		
1	Randomizowane badania kliniczne	
2	Dobrze zaprogramowane badania prospektywne	
3	Kliniczno-kontrolne badania retrospektywne (<i>case control</i>)	
4	Dane pochodzą z badań porównawczych (<i>case series</i>)	
5	Opinie ekspertów oparte na doświadczeniu klinicznym	
Stopień zalecenia		
A	Istnieją jednoznaczne dane oparte na pierwszym poziomie wiarygodności (rekomendacja wysoka)	
B	Istnieją wystarczające dane oparte na II i III stopniu wiarygodności (rekomendowane)	
C	Istnieją limitowane dane oparte na IV stopniu wiarygodności (rekomendacja niepewna)	
D	Brak jednoznacznych danych (nierekomendowane)	
LEKI CHOLINOLITYCZNE		
• Tolterodyna	1	A
• Trospium	1	A
• Solifenacyna	1	A
• Daryfenacyna	1	A
• Propantelina	2	B
• Atropina (Hyoscamina)	2	D
LEKI DZIAŁAJĄCE NA KANAŁY BŁONOWE		
• Antagoniści kanału wapniowego		w trakcie badań klinicznych
• Leki otwierające kanał potasowy		w trakcie badań klinicznych
LEKI O DZIAŁANIU MIESZANYM		
• Oksybutynina	1	A
• Propiweryna	1	A
• Dicyklomina	4	C
• Flawoksat	4	D
LEKI ALFA-ADRENOLITYCZNE		
• Alfuzosyna	4	D
• Doksazosyna	4	D
• Prazosyna	4	D
• Terazosyna	4	D
• Tamsulosyna	4	D
LEKI BETA-ADRENOMIMETYCZNE		
• Terbutalina	4	D
• Klenbuterol	4	D
• Salbutamol	4	D
LEKI PRZECIWDEPRESYJNE		
• Imipramina	3	C*
INHIBITORY SYNTEZY PROSTAGLANDYN		
• Indometacyna	4	C
• Flurbiprofen	4	C
ANALOGI WAZOPRESYNY		
• Desmopresyna	1	A
INNE LEKI		
• Baklofen	2**	C**
• Kapsaicyna	3	C
• Resiniferatoksyna	2	C
• Toksyna botulinowa	2	B
• Estrogeny	2	C

* powinny być stosowane ostrożnie ** stosowane dokanałowo

Daryfenacyna w leczeniu zespołu pęcherza nadreaktywnego

Daryfenacyna jest selektywnym antagonistą receptorów klasy M₃ i wykazuje słabe powinowactwo do receptorów M₁ i M₂ [42]. Ten profil aktywności receptorowej daryfenacyny jest cechą pożądaną w leczeniu nadreaktywności ze względu na nieistotną klinicznie modulację aktywności receptorów muskarynowych M₁ i M₂ zlokalizowanych w błonach presynaptycznych i hamowanie uwalniania acetylocholiny z zakończeń przywspółczulnych pęcherza moczowego [1, 2].

Już po 30 minutach od doustnego podania bromowodoru daryfenacyny blokuje receptor muskarynowy klasy M₃ w pęcherzu moczowym i efekt ten obserwuje się nawet do 12 godzin od przyjęcia leku, co pozwala na podanie leku w jednej dawce dobowej [24, 42].

Zdolność wiązania daryfenacyny do receptora muskarynowego jest od 2 do 10 razy wyższa dla tkanki pęcherza moczowego w porównaniu do ślinianki. Daryfenacyna należy do grupy leków antycholinergicznym charakteryzujących się najwyższym powinowactwem i selektywnością w stosunku do receptora muskarynowego klasy M₃, który był od 2 do 74 razy silniej wysycany przez lek, w porównaniu do receptora typu M₂. Tolterodyna jest 34 krotnie silniejszym antagonistą receptorów muskarynowych, w porównaniu do daryfenacyny i oksybutyniny, ale dwukrotnie silniej wysycala receptor typu M₂ w porównaniu do M₃ [22, 28, 40].

Głównymi metabolitami daryfenacyny są UK – 148,993, UK – 73,689 i UK – 88,862, z których tylko UK - 148,993 ma istotną aktywność antymuskarynową stanowiącą ok. 1/50 siły działania związku macierzystego [25]. Daryfenacyna jest metabolizowana z udziałem izoenzymów CYP3A4 i CYP2D6 cytochromu P-450.

Ze względu na różnice genetyczne u ok. 7% osobników rasy kaukaskiej CYP2D6 nie wykazuje aktywności i osoby te nazywa się słabo metabolizującymi. Niewielki odsetek populacji ma zwiększoną aktywność enzymu CYP2D6 (osobnicy bardzo szybko metabolizujący). Poniższe informacje odnoszą się do osób z normalną aktywnością CYP2D6 (osoby dobrze metabolizujące). Ze względu na znaczny metabolizm pierwszego przejścia, do-stępność biologiczna daryfenacyny wynosi 15-19%.

Po podaniu leku w postaci tabletki o przedłużonym działaniu czas, po którym daryfenacyna osiąga maksymalne stężenie w surowicy krwi (t-max) wynosi ok. 7h. Dieta nie ma wpływu na właściwości farmakokinetyczne leku. Daryfenacyna w 98% wiąże się z białkami osocza (głównie z kwaśną alfa-1-glikoproteina) [24].

Daryfenacyna jest metabolizowana głównie przez izoenzymy CYP2D6 i CYP3A4 cytochromu P-450 w wątrobie i przez CYP3A4 w ścianie jelita. W wyniku hydroksylacji i N-dealkilacji powstają główne metabolity daryfenacyny; żaden z nich nie wpływa jednak istotnie na działanie leku.

W metabolizmie daryfenacyny u pacjentów ze słabą aktywnością CYP2D6 pośredniczy głównie CYP3A4. AUC u osób słabo metabolizujących, po stosowaniu dawek 7,5mg/d i 15mg/d zwiększa się odpowiednio o 164% i 99%. Około 60% dawki wydala się z moczem, a 40% z kałem.

Daryfenacyna w postaci niezmienionej stanowi jedynie niewielki odsetek wydalanej dawki (3%) [30]. Pole pod krzywą (AUC) daryfenacyny jest o 23% mniejsze u mężczyzn niż u kobiet.

Daryfenacyna wydaje się być szczególnie interesującą opcją terapeutyczną u pacjentek z OAB na tle neuropatii, w których obserwuje się wysoką zawartość receptora muskarynowego klasy M₃ w ścianie pęcherza moczowego [35].

Daryfenacyna hamuje skurcze pęcherza moczowego z siłą porównywalną do atropiny oraz ma 5-krotnie niższe powinowactwo do receptorów muskarynowych zlokalizowanych w śliniankach. Ponadto substancja ta wykazuje 8-krotnie wyższy potencjał blokowania impulsacji z nerwu miednicznego, odpowiedzialnej za indukowanie czynności skurczowej pęcherza moczowego, w porównaniu do hamowania przewodnictwa w nerwie trójdzielnym kontrolującym funkcję ślinianki [43].

Ważnym aspektem terapii antagonistami receptorów muskarynowych są efekty niepożądane ze strony ośrodkowego układu nerwowego, głównie upośledzenie funkcji poznawczych i zapamiętywania oraz akomodacji oka, które wiążą się z blokowaniem receptorów klasy M₁ przez klasyczne preparaty antycholinergiczne. Wydaje się, że wysoka selektywność daryfenacyny w stosunku do receptorów M₃ pozwala uniknąć niepożądanego efektu w tym zakresie, co jest ważne zwłaszcza u osób starszych, ponieważ nie nasila uciążliwych dla pacjenta dolegliwości dotyczących zaburzeń mentalnych oraz widzenia [9, 13, 29, 36].

Brak dolegliwości związanych z narządem wzroku, funkcją OUN i mięśnia sercowego, powoduje, że daryfenacyna jest lekiem chętnie przepisywanym, zwłaszcza starszym pacjentom.

U chorych stosujących daryfenacynę najczęściej zgłaszaną dolegliwością związaną z przyjmowanym lekiem były zaparcia [38].

Zmniejszenie niepożądanych efektów ubocznych związanych z terapią antagonistami receptora muskarynowego ma istotny wpływ na wysokość odsetka pacjentów przewlekłe stosujących leczenie. W przypadku daryfenacyny odsetek ten wynosi 66% po roku stosowania leku i jest wyższy w porównaniu do pacjentów stosujących przewlekłe oksybutyninę i tolterodynę IR, gdzie jego wartość wynosi odpowiednio 46% i 62%. Tylko w grupie kobiet przyjmujących solifenacynę i trospium terapię kontynuuje większa liczba chorych [15]. Korzystne działanie daryfenacyny w łagodzeniu objawów OAB jest dobrze udokumentowane. Potwierdzono korzystny wpływ daryfenacyny na łagodzenie dolegliwości u pacjentów z objawami OAB, które to leczenie nie wykazywało charakterystycznych dla nieselektywnych leków antymuskarynowych działań niepożądanych [8].

Pierwsze dane dotyczące zastosowania daryfenacyny w leczeniu pęcherza nadreaktywnego opublikował Rosario i wsp. [31, 32]. W tym kontrolowanym *placebo* badaniu autorzy wykazali, że daryfenacyna jest efektywna w łagodzeniu objawów pęcherza nadreaktywnego, co obiektywnie potwierdzono badaniem urodynamicznym.

Mundy i wsp. [27], w randomizowanym badaniu klinicznym z podwójnie ślepą próbą, zaobserwował podobną do oksybutyniny skuteczność daryfenacyny w łagodzeniu objawów nadreaktywności pęcherza moczowego przy łagodniej wyrażonych działaniach niepożądanych na funkcję ślinianek.

Tabela III. Daryfenacyna w leczeniu OAB - przegląd najważniejszych badań klinicznych.

Piśmiennictwo / dawka leku	Liczba pacjentek (n)	Czas trwania obserwacji (tyg.)	Efekt terapeutyczny
Khullar [20] Daryfenacyna (7,5mg/15mg) <i>vs placebo</i>	n=439	12	<ul style="list-style-type: none"> Zmniejszenie (zależne od dawki): <ul style="list-style-type: none"> – Częstości epizodów nokturii – Częstości epizodów nietrzymania moczu
Haab i wsp. [14] Daryfenacyna (7,5mg/15mg) <i>vs placebo</i>	n=561	12	<ul style="list-style-type: none"> Zmniejszenie (zależne od dawki): <ul style="list-style-type: none"> – Częstości mikcji – Częstości epizodów nietrzymania moczu z parcia – Częstości parć nagłych – Stopnia ciężkości odczucia parcia – Liczby epizodów nietrzymania moczu wymagających zmiany bielizny Zwiększenie objętości moczu w trakcie mikcji Zwiększenie objętości pęcherza moczowego Dobra tolerancja leczenia Częstość niepożądanych działań ze strony układu sercowo-naczyniowego, narządu wzroku i OUN zbliżona do <i>placebo</i> Nie zaobserwowano poprawy w zakresie nokturii
Zinner i wsp. [45] Daryfenacyna (15mg/30mg/dobę) <i>vs oksybutynina (3x5 mg/dobę)</i>	n=76	2	<ul style="list-style-type: none"> Zmniejszenie (zależne od dawki): <ul style="list-style-type: none"> – Częstości epizodów nietrzymania moczu z parcia – Częstości parć nagłych – Stopnia ciężkości odczucia parcia Dobra tolerancja leczenia dla dawki 15mg <ul style="list-style-type: none"> – Rzadziej wysychanie błon śluzowych – Zaparcia – częstość zbliżona Nie obserwowano: zaburzeń widzenia i zawrotów głowy
Chapple i wsp. [6] Daryfenacyna (7,5mg/15mg) <i>vs placebo</i>	n=1049	12	<ul style="list-style-type: none"> Zmniejszenie (zależne od dawki): <ul style="list-style-type: none"> – Częstości epizodów nietrzymania moczu z parcia – Częstości parć nagłych – Stopnia ciężkości odczucia parcia – Liczby epizodów ucieczek moczu wymagających zmiany bielizny Lepsza tolerancja leczenia dla daryfenacyny w dawce 7,5mg Częstość niepożądanych działań ze strony układu sercowo-naczyniowego i OUN zbliżona do <i>placebo</i>
Foote i wsp. [12] Daryfenacyna (7,5mg/15mg) <i>vs placebo</i>	n=317	12	<ul style="list-style-type: none"> Złagodzenie (zależne od dawki) objawów OAB u osób po 65 roku życia: <ul style="list-style-type: none"> – Częstości epizodów nietrzymania moczu z parcia – Częstości fikcji – Częstości parć nagłych Zwiększenie objętości pęcherza moczowego Dobra tolerancja leczenia Częstość niepożądanych działań ze strony układu sercowo-naczyniowego, narządu wzroku i OUN zbliżona do <i>placebo</i> Niski odsetek dyskontynuacji leczenia
Cardozo i Dixon [3] Daryfenacyna (30mg/dobę) <i>vs placebo</i>	n=72	2	<ul style="list-style-type: none"> Daryfenacyna wydłużyła okres czasu od pierwszego odczucia potrzeby oddania moczu do momentu niekontrolowanego epizodu jego ucieczki o 30% w stosunku do grupy <i>placebo</i> (4,3 minuty)
Serra i wsp. [33] Daryfenacyna (7,5mg/15mg), <i>vs placebo</i> komparator: moksifloksacyna (400mg)	n=188	1	<ul style="list-style-type: none"> Nie wykazano istotnego wpływu daryfenacyny w dawce 7,5mg i 15mg na wydłużenie odstępu QT/QTc w porównaniu do grupy <i>placebo</i> (odpowiednio -0,4 i -2,2 msek.). Dla moksifloksacyny odnotowano wydłużenie odstępu QT/QTc o +11,6 msek.
Hill i wsp. [17] Daryfenacyna (7,5mg/15mg/30mg) <i>vs placebo</i>	n=439	12	<ul style="list-style-type: none"> Zmniejszenie (zależne od dawki): <ul style="list-style-type: none"> – Częstości epizodów nietrzymania moczu z parcia – Częstości parć nagłych – Stopnia ciężkości odczucia parcia – Liczby mikcji w nocy Zwiększenie pojemności pęcherza moczowego Dobra tolerancja leczenia dla dawek 7,5 i 15mg (łagodne i średnie nasilone działania niepożądane związane z wysychaniem błon śluzowych i zaparciami)

Tabela III (c.d.). Daryfenacyna w leczeniu OAB – przegląd najważniejszych badań klinicznych.

Piśmiennictwo / dawka leku	Liczba pacjentek (n)	Czas trwania obserwacji (tyg.)	Efekt terapeutyczny
Steers i wsp. [35] Daryfenacyna (7,5mg/15mg) vs placebo	n=395	12	<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie (zależne od dawki): <ul style="list-style-type: none"> – Częstości epizodów nietrzymania moczu z parcia – Częstości parć naglących – Częstości mikcji – Stopnia ciężkości odczucia parcia – Liczby epizodów ucieczek moczu wymagających zmiany bielizny • Lepsza tolerancja leczenia dla daryfenacyny w dawce 7,5mg (stosunek efektywności terapii do nasilenia działań niepożądanych) • Częstość niepożądanych działań ze strony układu sercowo-naczyniowego i OUN zbliżona do placebo
Zinner i wsp. [44] Daryfenacyna (15mg) vs placebo	n=445	12	<ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie: <ul style="list-style-type: none"> – Częstości epizodów nietrzymania moczu z parcia • Wydłużenie czasu pomiędzy epizodami parcia • Zwiększenie objętości moczu podczas mikcji • Poprawa jakości życia pacjentek z OAB • Daryfenacyna wydłużała okres czasu od pierwszego odczucia potrzeby oddania moczu do momentu niekontrolowanego epizodu jego ucieczki w porównaniu do placebo (brak istotności statystycznej).

W randomizowanym, z podwójną ślepą próbą, kontrolowanym placebo, badaniu Chapple i Abramsa [5] pacjentki otrzymywały przez 7 dni daryfenacynę lub oksybutyninę w dwóch schematach terapeutycznych (daryfenacyna IR 2,5mg/3 dawki dobowe vs oksybutynina 2,5mg/3 dawki dobowe lub daryfenacyna CR 15mg/dobę vs oksybutynina 5mg/3 dawki dobowe, lub daryfenacyna CR 30mg/dobę vs oksybutynina 5mg/3 dawki dobowe). Każdy z zastosowanych schematów leczniczych okazał się skuteczny w łagodzeniu objawów pęcherza nadreaktywnego, co potwierdzono w ocenie urodynamicznej. Pacjentki leczone daryfenacyną rzadziej zgłaszały dolegliwości związane z działaniem antycholinergicznym leku w porównaniu do kobiet przyjmujących oksybutyninę [5].

W czterech randomizowanych badaniach klinicznych III fazy z zastosowaniem podwójnie ślepej próby, porównano działanie daryfenacyny do placebo lub innych leków antycholinergicznymi. Już po dwóch tygodniach leczenia daryfenacyną, zarówno w dawce 7,5 jak i 15mg, odnotowano zmniejszenie częstości występowania parć naglących, częstości mikcji (dla dawki 7,5 i 15 mg odpowiednio o 1,6-1,7 oraz 1,7-1,9 vs placebo 0,8-1,2), NM z parcia (dla dawki 7,5 i 15mg odpowiednio o 1,2-1,3 oraz 1,5-1,6 vs placebo 0,8-1,3) oraz epizodów nokturii w grupie kobiet przyjmujących daryfenacynę.

Korzystnym efektem leczenia daryfenacyną był wzrost pojemności pęcherza moczowego oraz wydłużenie czasu od pierwszego odczucia niepohamowanego parcia do niekontrolowanej ucieczki moczu z parcia (*warning time*). Odsetek pacjentek zgłaszających dyskomfort z powodu dolegliwości związanych z niepożądanym działaniem leku był niski (zaparcia, wysychanie śluzówek, zaburzenia widzenia), zwłaszcza dla dawki 7,5mg, a pacjentki raportowały istotną poprawę jakości życia. W przypadku zastosowania maksymalnej dawki daryfenacyny nasilenie dolegliwości atropinopodobnych było wyższe

w porównaniu do innych badanych leków. Szczególną uwagę zwrócono na bezpieczeństwo terapii i brak działań niepożądanych daryfenacyny ze strony układu sercowo-naczyniowego i ośrodkowego układu nerwowego, zwłaszcza u osób w podeszłym wieku [11, 14, 20, 34, 35].

Serra i wsp. [33] poddali ocenie wpływ daryfenacyny na wydłużenie odstępu QT – elektrokardiograficznego wykładnika ryzyka wystąpienia tachyarytmii przedsionkowej (*torsades de pointes*).

W tym siedmiodniowym, randomizowanym badaniu klinicznym, przeanalizowano zapisy EKG uzyskane od 188 pacjentek leczonych standardową (15mg) i supratherapeutyczną (75mg) dawką daryfenacyny. Grupę kontrolną stanowiły kobiety przyjmujące moksifloksacynę – lek z grupy fluorochinolonów dwukrotnie wydłużający odstęp QT. Nie stwierdzono istotnego wpływu daryfenacyny na wydłużenie odstępu QT/QTc w porównaniu do grupy placebo [33].

W 3 tygodniowym, wieloośrodkowym, randomizowanym, z podwójnie ślepą próbą, kontrolowanym placebo badaniu Kay i wsp. [18] poddano ocenie wpływ terapii daryfenacyną i oksybutyniną na funkcje mentalne u osób w podeszłym wieku. W porównaniu do pacjentów przyjmujących oksybutyninę, u których odnotowano jej niekorzystny wpływ na procesy poznawcze i zaburzenia pamięci, efekt działania daryfenacyny na OUN nie różnił się od odnotowanego w grupie placebo.

Podobnie Lipton i wsp. [21], nie wykazali niekorzystnego działania daryfenacyny na pamięć, szybkość reakcji oraz rozumienie mowy u starszych kobiet w porównaniu do grupy kontrolnej.

Wiedza dotycząca unikalnych cech farmakologicznych leków stosowanych w terapii OAB, zarówno tych klasycznych jak i najnowocześniejszych, pozwala praktykującemu lekarzowi na indywidualizację leczenia i wybór optymalnego preparatu.